

Vlaams
Parlement

ingediend op **1416** (2017-2018) – Nr. 1
15 december 2017 (2017-2018)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van Marius Meremans, Cathy Coudyser, Manuela Van Werde,
Wilfried Vandaele, Miranda Van Eetvelde en Paul Cordy

betreffende de hervorming
van de culturele bovenbouw

INHOUD

0. Inleiding	3
1. Overwegingen.....	4
1.1. De bovenbouw?	4
1.2. Evoluties met impact op de bovenbouw oefening	7
1.3. Rolverdeling en taakstelling van het departement, het steunpunt en de belangenbehartiger	8
1.4. Belangenbehartiging: een taak van de sector.....	9
1.5. Taken en opdrachten van bovenbouworganisaties	9
1.6. Ontwikkelingen bij de bovenbouw	10
2. Evoluties in het dossier	15
3. Resultaat facilitator: aanbevelingen voor een vernetwerkte bovenbouw cultuur.....	16
4. Aanbevelingen	18
4.1. Uitgangspunt.....	18
4.2. Generiek.....	19
4.3. Transversaal.....	21
4.4. Sectoraal	25

TOELICHTING

0. Inleiding

Het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014, nr. 31/1) bevat de volgende passus in het hoofdstuk Cultuur:

“De middelen moeten maximaal ingezet worden op het terrein, dat betekent dat we de ondersteunende structuren (koepels, federaties, steunpunten) efficiënt en doeltreffend maken met sterker de nadruk op de missie, de meerwaarde, het gewenste effect op het terrein en de finaal gerealiseerde meerwaarde. Daarbij wordt de doelgroep sterker betrokken en naar waarde geschat.”

De beleidsnota Cultuur 2014-2019 (*Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 126/1) verduidelijkt de bovenstaande passus uit het Vlaamse regeerakkoord al wat meer:

“In de ruimte tussen overheid en de verschillende cultuursectoren zijn verschillende intermediaire actoren actief. Ze hebben voelsprietten in het veld, maar behouden ook voldoende afstand om kritisch te kunnen observeren. Ze zorgen voor praktijkondersteuning en deskundigheidsbevordering of leveren een bijdrage aan visieontwikkeling. Ze zijn sectoraal of thematisch georganiseerd. Vaak is er in dit verkokerde model overlap tussen de verschillende organisaties. Zowel op zakelijk als inhoudelijk vlak zouden enige synergie en integrale aanpak interessant kunnen zijn.

De omgeving waarin ze optreden is echter in voortdurende verandering. Ik wil samen met de sector kritisch herbekijken welke rol deze organisaties in de toekomst zullen opnemen. De fusie van de kunstensteunpunten is ondertussen een feit. De heroriëntering van de organisaties die gemeenten ondersteuning bieden met betrekking tot lokaal cultuurbeleid wordt verder uitgewerkt.

Ik vind belangenbehartiging een waardevolle opdracht, maar een zaak van de sector zelf. Ik zal hierover het gesprek met de sector aangaan.”

In de beleidsbrief Cultuur 2016-2017 (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 933/1) werd de oefening daarna nog wat concreter gemaakt:

“Zoals aangekondigd in mijn vorige beleidsbrief, zouden de rol en kerntaken van de bovenbouw in 2016 geëvalueerd en geoptimaliseerd worden.

(...)

Dit heeft gezorgd voor een rijk, maar onoverzichtelijk kleurenpalet van organisaties, die al dan niet gelijkaardige taken opnemen en waarbij de onderlinge afstemming wel eens ontbreekt. Het is de bedoeling om nu helderheid te scheppen in deze organisaties en hun taakstellingen. Mijn administratie schreef tijdens de zomer van 2016 een intern werkdocument m.b.t. de bovenbouw-oefening met een aantal vaststellingen en mogelijke richtingwijzers voor de toekomst, dit als basis voor verdere gedachtewisseling en overleg.

Momenteel wordt de analyse verder gezet die moet leiden tot een concrete planning en inhoudelijke invulling van de ‘bovenbouw-structuren’. Deze planning moet concreet zijn tegen het einde van dit kalenderjaar. Aan het geïntegreerd film- en letterenbeleid wordt in de bovenbouw-oefening niet geraakt. Het VAF en VFL zullen in deze oefening dan ook niet meegenomen worden.

De bovenbouwvoefening zal ten volle actueel worden in 2017. Op basis van de uitgewerkte beleidsopties zal afgewogen worden of we gaan werken met een zgn. 'bovenbouw-decreet' of dit eerder gaan inpassen in de respectievelijke decreten. Momenteel is dit geen uitgemaakte zaak.

Voorlopig werden de nodige maatregelen genomen, zodat het lopende model kan verder functioneren qua subsidiering tot 31 december 2017.

In een eerste fase zal in het eerste kwartaal van 2017 overleg gepleegd worden met de steunpunten en belangenbehartigers. Voor 31 december 2017 moet het decretale werk zijn afgerond.”.

In deze conceptnota concretiseert de N-VA-fractie de krachtlijnen voor een hervorming van de culturele bovenbouw. De N-VA-fractie beschouwt de hervorming van de bovenbouw als een belangrijk onderdeel van het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 en hoopt met deze conceptnota de Vlaamse minister van Cultuur een extra duw in de rug te geven om dit onderdeel van het Vlaamse regeerakkoord in concrete beleidsdaden te vertalen in de resterende jaren van deze legislatuur.

1. Overwegingen

1.1. De bovenbouw?

1.1.1. Wat is de bovenbouw?

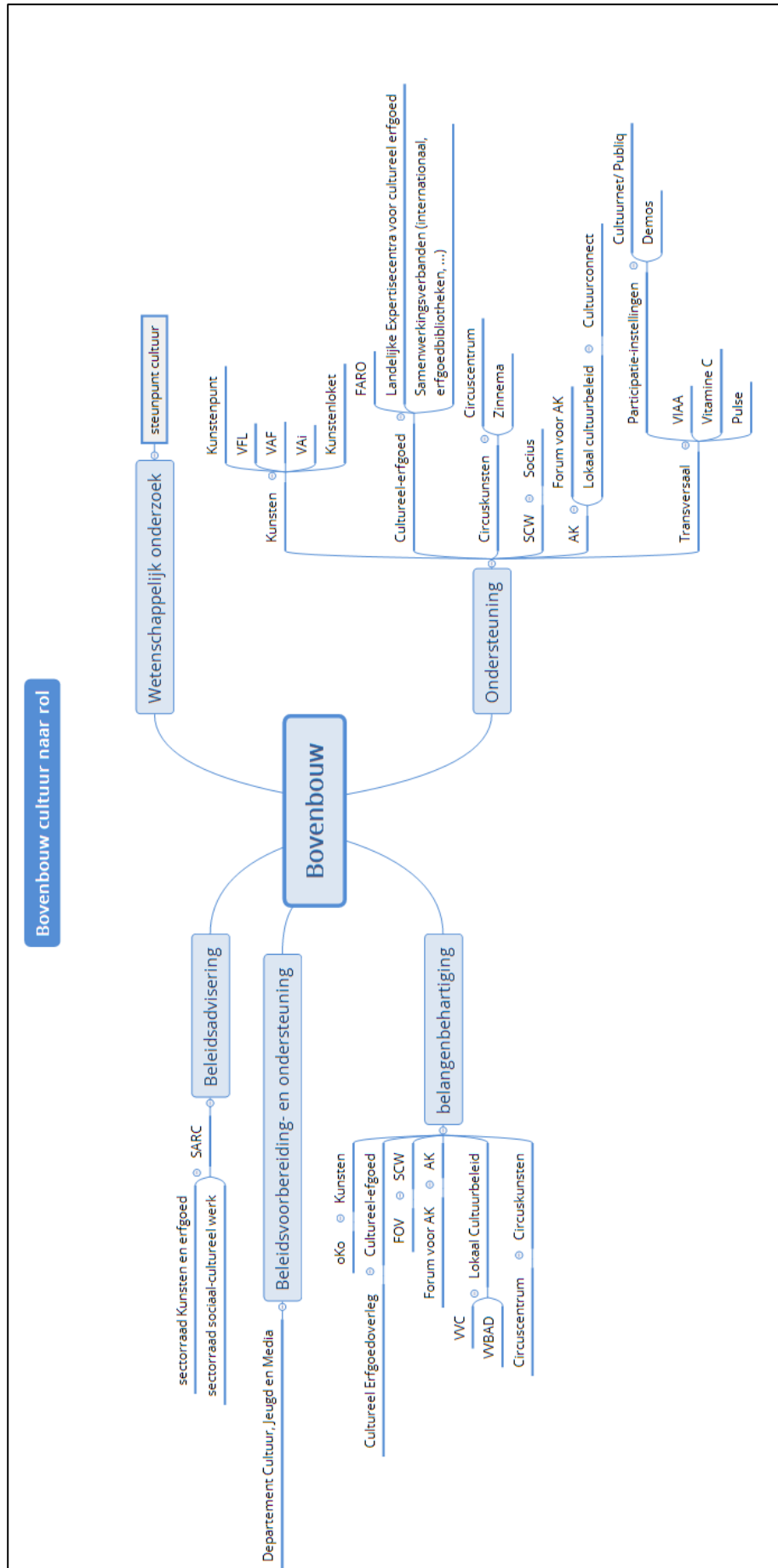
De bovenbouw is de term waaronder alle intermediaire organisaties (sectorstructuren, transversale intermediaire organisaties en nichespelers) tussen de cultuuroverheid en -administratie enerzijds en het culturele veld anderzijds vallen. Onder het begrip 'bovenbouworganisaties' vallen dus veel verschillende en heel diverse organisaties. Bovendien is het niet altijd even duidelijk welke organisaties omschreven kunnen worden als bovenbouworganisatie.

De bovenbouw bestaat minstens uit de administratie Cultuur, Jeugd en Media, de steunpunten (sectoraal, dan wel transversaal) en belangenbehartigers. In een meer uitgebreid scenario horen daar ook de vzw's met een specifieke opdracht bij. De oefening zou, door wat allemaal omschreven kan worden als een bovenbouworganisatie, zeer breed opgevat kunnen worden.

De organisaties zijn niet alleen divers op het vlak van de grootte van de financiële ondersteuning, maar ook op het vlak van de aansturing of het uitvoeren van specifieke rollen en functies. Omdat het gaat over zeer diverse organisaties en over diverse sectoren en deelsectoren, is de bovenbouwvoefening een complexe beleidsmatige oefening.

Hieronder staat een ruwe schets van wat beschouwd kan worden als de culturele bovenbouw¹, waarbij de organisaties ingedeeld worden volgens hun rol. De ruwe schets, die geen limitatief overzicht van de organisaties in de culturele bovenbouw is, bevat een veertigtal organisaties die betrokken partij zouden kunnen zijn bij een hervormingsoefening.

¹ Het gaat om een ruwe schets van de culturele bovenbouw, exclusief jeugd en media. De schets bevat geen limitatief overzicht van al de bovenbouworganisaties, maar wil een overzicht geven van de belangrijkste organisaties van de culturele bovenbouw. In de schets wordt bovendien ook abstractie gemaakt van de positionering ten opzichte van de overheid en de financiering door de overheid.

1.1.2. Financieel

Hoeveel middelen gaan er naar de culturele bovenbouworganisaties? De onderstaande tabel geeft aan dat er in 2017 meer dan 26,5 miljoen euro naar een veertigtal bovenbouwgerelateerde cultuurorganisaties is gegaan. In 2016 ging er ongeveer 25,4 miljoen euro naar diezelfde organisaties. In 2016 bedroegen de totale Vlaamse middelen voor cultuur 418,5 miljoen euro. Dat impliceert dat meer dan 6% van de middelen voor cultuur naar ondersteunende organisaties stroomt. Daarbij wordt bovendien nog geen rekening gehouden met de middelen voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media, de strategische adviesraad (SAR) enzovoort. Het procentuele aandeel van het totaalbedrag dat naar de culturele bovenbouw vloeit ten opzichte van het totaalbedrag aan Vlaamse middelen voor Cultuur, zal in de realiteit dus hoger liggen.

Sector	Soort organisatie	Naam organisatie	Bedrag 2016
Kunsten	Steunpunt	Kunstenpunt	2.004.460,00 euro
		VAI	625.000,00 euro
		Kunstenloket	522.000,00 euro
	Belangenbehartiger	OKO	
Totaal kunsten			3.151.460,00 euro
Erfgoed	Steunpunt	FARO	1.720.000,00 euro
	Belangenbehartiger	OCE	
		LEOV's	2.853.996,00 euro
		Samenwerkingsverbanden	1.034.763,69 euro
Totaal erfgoed			5.608.759,69 euro
SCW	Steunpunt	Socius	1.401.000,00 euro
	Belangenbehartiger	FOV	244.000,00 euro
Totaal SCW			1.645.000,00 euro
Amateurkunsten	Coepelorganisaties		6.215.453,00 euro
	Steunpunt/belangenbehartiger	Forum voor Amateurkunsten	443.131,27 euro
		Zinnema	637.000,00 euro
	Belangenbehartiger		
Totaal Amateurkunsten			7.295.584,27 euro
Circuskunsten	Steunpunt/belangenbehartiger	Circuscentrum	692.000,00 euro
Totaal circuskunsten			692.000,00 euro
Lokaal Cultuurbeleid		VVBAD	92.887,46 euro
		VVC	82.000,00 euro
		Cultuurconnect	3.936.000,00 euro
Totaal Lokaal Cultuurbeleid			4.110.887,46 euro
Participatiebeleid		Dēmos	566.254,00 euro
		Cultuurnet	3.199.049,50 euro
Totaal Participatiebeleid			3.765.303,50 euro

Sector	Soort organisatie	Naam organisatie	Bedrag 2016
Nichespelers	Lerend netwerk cultuureducatie	Vitamine C	54.000,00 euro
	Transitienetwerk Cultuur	Pulse	200.000,00 euro
Vrijwilligersbeleid		Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk	60.905,98 euro
Totaal bovenbouw			26.583.900,90 euro

1.2. Evoluties met impact op de bovenbouwvoering

1.2.1. Herstructurering van het departement

Al in de vorige legislatuur werd beslist dat de agentschappen Kunsten en Erfgoed, Sociaal-Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, en het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten Antwerpen (KMSKA) geïntegreerd zouden worden in het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Dat is geen eenvoudige opdracht, en het fuseren en het echt laten samenvloeien van de agentschappen vergen nog inspanningen en een organisatorische visie.

De Vlaamse minister van Cultuur kondigde begin juli 2017 in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media² aan dat die herstructurering tegen het einde van 2017 afgerond zou moeten zijn. Daarbij moet er rekening worden gehouden met de instroom van de provinciale ambtenaren in 2018 ten gevolge van de provinciale afslanking (zie infra).

1.2.2. Hervorming van het bestuurlijk landschap in Vlaanderen

1.2.2.1. Provinciale afslanking

Het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 kondigde de verdere afslanking van de provincies aan. In de toekomst zullen de provincies zich moeten focussen op de grondgebonden bevoegdheden. Met het decreet van 18 november 2016 houdende de vernieuwde taakstelling en gewijzigde financiering van de provincies beoogt de Vlaamse Regering een vereenvoudigde overheidsstructuur en wil ze een einde maken aan een situatie waarbij verschillende bestuursniveaus dezelfde taken opnemen.

Vanaf 1 januari 2018 moeten de bevoegdheden, waaronder de bevoegdheden voor jeugd en cultuur, overgeheveld zijn naar hetzij de lokale overheden, hetzij de Vlaamse overheid. In het kader van die bevoegdheidsoverdracht worden ook de middelen, het personeel en de infrastructuur overgeheveld.

In het kader van de overdracht van de persoonsgebonden bevoegdheden nam de Vlaamse minister van Cultuur en Jeugd eind juni 2017 een aantal beslissingen om te voorzien in de nodige overgangsmaatregelen voor 2018 en 2019.³ In die oefening zijn provinciale personeelsleden betrokken partij. Er werd beslist dat de hui-

² Gatz, S., Stand van zaken van de hervorming van de culturele bovenbouw (6 juli 2017), *Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1272/1. Zie: <http://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1330997>.

³ Gatz, S., Nota: Beleidskeuzes in het kader van de overdracht bevoegdheden cultuur en jeugd van de provincies naar de Vlaamse overheid (2017). Zie: https://cjsm.be/sites/cjsm/files/170626_beleidskeuzes_in_het_kader_van_de_overdracht_bevoegdheeden_cultuur_en_jeugd_van_de_provincies_naar_de_vlaamse_overheid.pdf.

dige provinciale personeelsleden die op de provinciale diensten werken, Vlaamse personeelsleden worden.⁴

In tussentijd wordt er werk gemaakt van een decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid, dat in werking moet treden vanaf 1 januari 2020.

1.2.2.2. *Overheveling van sectorale subsidiestromen*

In het Vlaamse regeerakkoord 2014-2019 werd tevens de overheveling van de sectorale subsidiestromen, waaronder de subsidiestroom in het kader van het lokaal cultuurbeleid, naar het Gemeentefonds aangekondigd. Dat levert de lokale besturen meer autonomie en minder planlast op. De middelen worden toegevoegd aan het Gemeentefonds en zouden worden verdeeld overeenkomstig het aandeel dat de gemeenten in 2014 krijgen uit al die sectorale subsidieregelingen samen. Vanaf 1 januari 2016 werden de sectorale subsidiemiddelen in functie van onder andere het lokaal cultuurbeleid daadwerkelijk overgeheveld naar het Gemeentefonds.

1.2.3. *Voorafname*

De beleidsbrief Cultuur 2016-2017 van de Vlaamse minister van Cultuur geeft uitdrukkelijk aan dat in de bovenbouw oefening niet geraakt wordt aan het geïntegreerde film- en letterenbeleid. Het Vlaams Audiovisueel Fonds (VAF) en het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL) worden daarom niet meegenomen in de oefening. Ook gaf de Vlaamse minister van Cultuur aan dat het Circuscentrum niet in de oefening betrokken zal worden.

Daarnaast stelde de minister, naar aanleiding van de gedachtewisseling in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media van begin juli 2017, dat de oefening, na een eerste aanzet vanuit de administratie waarin een zestigtal organisaties in ogenschouw genomen werden⁵, zich zou beperken tot een oefening rond een vijftien à twintig bovenbouwgerelateerde organisaties.

Bovendien zal de oefening zich ook beperken tot organisaties binnen de cultuursector. De reden daarvoor is te vinden in het feit dat in de jeugdsector tijdens de vorige Vlaamse legislatuur 2009-2014 een hervormingsoefening werd doorgevoerd. Daarin werd de fusieorganisatie De Ambrassade gerealiseerd, waarin het Steunpunt Jeugd, VIP Jeugd en de Vlaamse Jeugdraad zijn samengevoegd. Daarom wordt de huidige bovenbouw binnen de jeugdsector behouden. Er zal alleen voor gezorgd worden dat de rolverdeling tussen het steunpunt en de belangenbehartiger duidelijker en helderder omlijnd is. Daarnaast zijn er in de bovenbouw van de mediasector geen grote uitdagingen en hoeft er op korte termijn niet bijgestuurd te worden.

1.3. Rolverdeling en taakstelling van het departement, het steunpunt en de belangenbehartiger

Het Vlaamse regeerakkoord bevat het duidelijke beleidsvoornemen om de ondersteunende structuren te hervormen zodat ze efficiënt en effectief kunnen werken voor de actoren in het veld. Momenteel komen er verschillende signalen uit het veld over een overlappende en/of onduidelijke taakstelling. Hieronder worden er een aantal opgesomd:

- verschillende organisaties houden zich bezig met dezelfde of soortgelijke taken, of voeren taken uit die minstens overlappen met taken die door andere organi-

⁴ Afslanking provincies, personeel (2017). Zie: <https://cjsm.be/over-het-beleidsdomein/organisatie/overheveling-provinciale-bevoegdheden>.

⁵ Vraag om uitleg over de harmonisatie van de bovenbouw bij cultuur (oktober 2016), *Vragen om uitleg* VI.Parl. 2016-17, nr. 137. Zie: <https://www.vlaamsparlement.be/commissies/commissievergaderingen/1083435/verslag/1085975>.

- aties uitgevoerd worden (bijvoorbeeld dataverzameling). Dat kan bezwaarlijk efficiënt en effectief genoemd worden en is zelfs verwarrend voor de actoren in het veld;
- er bestaat onduidelijkheid over waar men met welke vraag terecht kan, bijvoorbeeld rond lokaal of bovenlokaal cultuurbeleid, vrijwilligersbeleid, zakelijke of juridische ondersteuning enzovoort;
 - de rollen en taken van steunpunten verschillen van deelsector tot deelsector;
 - sommige belangenbehartigers nemen duidelijke steunpuntrollen op, andere belangenbehartigers doen dat niet of veel minder;
 - in tegenstelling tot een aantal taken die ingevuld worden door verschillende organisaties, zijn er ook taken die tot dusver nog onderbelicht blijven bij de huidige bovenbouworganisaties.

In de bovenbouwvoering moet het generieke aandachtspunt erin bestaan dat de taakstelling van de verschillende bovenbouworganisaties duidelijk wordt afgelijnd en eventuele hiaten en behoeften van het veld worden ingevuld. Daarbij moet een duidelijke verdeling komen tussen de taakstelling van het departement, die van het steunpunt en die van de belangenbehartigers.

1.4. Belangenbehartiging: een taak van de sector

De N-VA-fractie stelt vast dat de subsidiëring van belangenbehartigers zeer verschillend is tussen de verschillende deelsectoren van de cultuursector, wat historisch zo gegroeid is. In de ene sector worden belangenbehartigers gesubsidieerd en in de andere sector dan weer niet. In het ene sectordecreet werd de belangenbehartiger decretaal verankerd, meer bepaald in het decreet betreffende het sociaal-cultureel volwassenenwerk (oud decreet van 2003), het decreet Lokaal Cultuurbeleid en het Cultureelerfgoeddecreet (oud decreet van 2012). In de recent goedgekeurde decreten over de subsidiëring en erkenning van het sociaal-cultureel volwassenenwerk en het cultureelerfgoedbeleid in Vlaanderen werden, gelet op de op til zijnde bovenbouwvoering, de elementen over het steunpunt en de belangenbehartigers weggelaten. Die beslissing werd genomen om geen voorafname te doen op de bovenbouwvoering. Of belangenbehartigers in de toekomst nog decretaal verankerd moeten worden, per sectordecreet dan wel in een globaler bovenbouwdecreet, maakt deel uit van de globale bovenbouwdiscussie.

Verder wordt vastgesteld dat in sommige sectoren de functies van steunpunt en belangenbehartiger in één organisatie opgenomen worden, bijvoorbeeld bij het Forum voor Amateurkunsten of het Circuscentrum. Het gaat om kleinere organisaties en deelsectoren, waarbij de vraag gesteld kan worden of het opsplitsen van beide taken in verschillende organisaties wel aangewezen is. Daarnaast zijn sommige belangenbehartigers ook gaandeweg bepaalde steunpuntrollen gaan opnemen.

Die verschillen zorgen evenwel voor ongelijkheid tussen de verschillende deelsectoren. Bovendien creëert dat onduidelijkheid en zorgt het soms ook voor verwarring voor de actoren in het veld.

1.5. Taken en opdrachten van bovenbouworganisaties

Bovenbouworganisaties zijn intermediaire organisaties tussen de overheid en de administratie, en het veld zelf. Maar wat doen die bovenbouworganisaties? Traditioneel wordt aangegeven dat bovenbouworganisaties verschillende taken en opdrachten kunnen opnemen, zoals:

- onderzoek;
- beleidsvoorbereiding en -uitvoering;
- ondersteuning;
- belangenbehartiging;

- beleidsadvisering;
- sociaal overleg.

Daarnaast bestaan er ook taken die beschouwd worden als zogenaamde traditionele steunpunttaken, zoals:

- praktijkondersteuning en -ontwikkeling: focus op praktijk en praktijkwerker;
- organisatieondersteuner en -ontwikkelaar;
- kennis en expertisecentrum;
- knoop- en aanspreekpunt in een veld en beleidsnetwerk;
- werken aan visibiliteit van het veld.

1.6. Ontwikkelingen bij de bovenbouw

Het huidige Vlaamse regeerakkoord kondigde een bovenbouw oefening aan, maar eigenlijk was de bovenbouw bij cultuur de afgelopen twee decennia een veeleer evolutief gegeven. Dat bovenbouworganisaties niet stilstaan en de bovenbouw een evolutief gegeven is, is logisch. Er ontstaan steeds nieuwe maatschappelijke en sectorale behoeften. Het is een van de taken van de bovenbouworganisaties om die behoeften te capteren en erop in te spelen. De bovenbouw zal zodoende een soort van dynamisch gegeven zijn, waarbij organisaties zich steeds zullen moeten aanpassen. Hieronder staat een overzicht van de recentste evoluties in de verschillende deelsectoren van het culturele veld.

1.6.1. Sociaal-cultureel werk

Bij het sociaal-cultureel werk bevinden de bovenbouworganisaties zich al gedurende ongeveer vijftien jaar in onstabiel vaarwater. Onder Anciaux I (1999-2004) werd werk gemaakt van efficiëntie door coördinatie. Dat resulteerde in een herstructurering van het landschap. Het verzuilde koepellandschap werd afgebouwd en werd in 2000 geherstructureerd. Het resultaat was een tweeledige structuur met enerzijds belangenbehartiging via een federatie (Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk (FOV)), en anderzijds ondersteuning via een autonoom steunpunt (SoCiuS).

Onder Anciaux II (2004-2009) werd een evaluatie van de bovenbouw (administratie – fondsen – steunpunten – adviesorganen) aangekondigd. Hoewel er met SoCiuS een beheersovereenkomst voor de periode 2004-2009 gesloten was, bevond SoCiuS zich in 2007 in een crisis. Er was toen sprake van de afschaffing van SoCiuS en de overheveling van de steunpuntfunctie naar belangenbehartiger FOV. Het uiteindelijke resultaat was de afschaffing van Kwasimodo (cel Integrale Kwaliteitszorg).

Onder Schauvliege (2009-2014) werd aangekondigd dat de rol en de opdrachten van de steunpunten en bovenbouworganisaties geherdefinieerd zou worden. De uitkomst daarvan was de beheersovereenkomst met SoCiuS voor 2011-2015 en een besparing op de bovenbouworganisaties, vooral de steunpunten.

In de huidige legislatuur kondigde Vlaams minister van Cultuur Sven Gatz aan dat hij wilde evolueren naar geoptimaliseerde en doelgerichte beleidsstructuren en beleidsinstrumenten. Er werden bij het aantreden van de Vlaamse Regering een aantal besparingen doorgevoerd, zowel bij de steunpunten als bij de belangenbehartiger.

Voor SoCiuS zorgden de diverse besparingen ervoor dat er sinds 2008 om en bij de 25% middelen gederfd zijn.

1.6.2. Lokaal cultuurbeleid

	1975-1999	2000-2005	2006-2010	2011-
Bib	VVBAD	VVBAD en VCOB	VVBAD en Bibnet	Cultuurconnect en VVBAD
CC/GC	FEVECC	Cultuurlokaal en VVC	Locus VVC	VVC

Lokaal cultuurbeleid wordt traditioneel geassocieerd met twee belangrijke cultuurspreiders, namelijk de bibliotheken en de cultuur- of gemeenschapscentra.

Voor de sector van de openbare bibliotheken kan verwezen worden naar de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen (VVBAD). Dat is de beroepsvereniging in Vlaanderen van bibliothecarissen, archivariissen en documentalisten, die bestaat sinds 1921. Vanaf de eeuwwisseling tot en met 2008 was er naast de VVBAD sprake van het Vlaams Centrum voor Openbare Bibliotheken (VCOB). Daarna werd in 2009 Bibnet vzw opgericht, de projectorganisatie voor de digitale bibliotheek.

Voor de sector van de cultuurcentra in Vlaanderen was de eerste actor in het landschap de Federatie Vlaamse Erkende Culturele Centra (Fevecc), de koepel van de erkende cultuurcentra in Vlaanderen. Rond de eeuwwisseling werd, via het decreet Lokaal Cultuurbeleid van 13 juli 2001, het steunpunt voor Lokaal Cultuurbeleid vzw, Cultuur Lokaal, opgericht en gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. Dat steunpunt had de volgende opdracht: kwaliteitsvolle ondersteuning bieden aan alle lokale actoren die betrokken zijn bij het decreet voor lokaal cultuurbeleid. Toch was toen al sprake van de VVC, de Vereniging Vlaamse Cultuur- en Gemeenschapscentra, belangenbehartiger voor de cultuur- en gemeenschapscentra. Bij de ontmanteling van het VCOB werden een aantal taken toevertrouwd aan Bibnet, maar een aantal andere projecten van VCOB werden voortgezet door het nieuwe steunpunt LOCUS, het steunpunt voor lokaal cultuurbeleid, cultuur- en gemeenschapscentra en bibliotheken in Vlaanderen.

In 2015 fuseerde de projectorganisatie Bibnet met LOCUS tot Cultuurconnect, een organisatie die digitalisering ondersteunt in de culturele sector. In 2016 ontvingen Bibnet en LOCUS nog een afzonderlijke subsidie, tot en met juni 2016. De Vlaamse Regering voorzag immers pas sinds 1 juli 2016 in de ondersteuning van één organisatie die als doel heeft gemeenten te ondersteunen bij de digitale uitdagingen van hun lokaal cultuurbeleid, met klemtoon op openbare bibliotheken en cultuur- en gemeenschapscentra, en met aandacht voor sectoroverschrijdende verbandingen. Voor 2017 trok de Vlaamse overheid daar 3.936.000 euro voor uit. Daarnaast ontvangen de VVC en de VVBAD nog steeds een ondersteuning op basis van het decreet Lokaal Cultuurbeleid.

2016	Bedrag
Bibnet	2.639.000,00
LOCUS	1.400.000,00
VVC	82.000,00
VVBAD	92.887,46
2017	
Cultuurconnect	3.936.000,00
VVC	82.000,00
VVBAD	92.887,46

1.6.3. Kunsten

	1987	1999-2006	2007-2014	2015-heden
Kunsten	VTi	VTi MCV IBK IAK VAi Kunstenloket	VTi MCV BAM (IBK en IAK) VAi Kunstenpunt	Kunstenloket VAi Kunstenloket

Eind jaren tachtig (1987) werd het Vlaams Theater Instituut (VTi) opgericht. Die organisatie probeerde zo veel mogelijk te voorzien in de behoefte naar informatie over podiumkunstenaars en hun werk, cultuurbeleid en podiumzaken, internationaal werken, evoluties en tendensen, infrastructuur en spreiding of kunsteducatie.

Rond de eeuwwisseling werden, naast het VTi, nog vier andere steunpunten opgericht op initiatief van de Vlaamse overheid:

- Muziekcentrum Vlaanderen (MCV): officieel steunpunt voor de professionele muzieksector in Vlaanderen, opgericht bij het Muziekdecreet van 1998;
- Initiatief Audiovisuele Kunsten (IAK);
- Initiatief Beeldende Kunsten (IBK);
- Vlaams Architectuurinstituut (VAi).

Een paar jaar later, in 2004, werd het Kunstenloket opgericht. Die organisatie speelt in op de behoefte aan basisinformatie over de juridische, zakelijke en administratieve aspecten van de artistieke activiteit die er gaandeweg was ontstaan.

In 2007 ontstond er, op initiatief van de toenmalige Vlaamse minister van Cultuur, een fusie tussen IAK en IBK naar het Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst (BAM). Daarmee werd het Vlaamse steunpunt voor beeldende, audiovisuele en mediakunst gecreëerd.

In de vorige Vlaamse legislatuur 2009-2014 werd, in het kader van de hervorming van het Kunstendecreet, werk gemaakt van een fusie van de drie resterende steunpunten, het Muziekcentrum Vlaanderen, het Vlaams Theater Instituut en het Instituut voor Beeldende, Audiovisuele en Mediakunst, naar één Kunstensteunpunt. Dat vormde een evidente stap bij de benadering van een toekomstig kunstenveld zonder tussenschotten. In januari 2015 ging het gefuseerde kunstensteunpunt van start onder de naam Kunstenpunt. Omdat op dat moment de oefening in het kader van de bovenbouw op til was, besliste de Vlaamse Regering eind juni 2016 om nog geen beslissing te nemen over de ondersteuning van Kunstenpunt voor de periode 2017-2021, maar werd de subsidiëring verlengd voor een jaar. In 2017 heeft Kunstenpunt voor zijn werking hetzelfde bedrag als in 2016 ontvangen, namelijk 2.004.460 euro, en stelde het 17,3 vte's tewerk.

Nog in de vorige legislatuur werd beslist dat het VAi omgevormd zou worden tot een sectorinstituut. De reden daarvoor was het vastgestelde spanningsveld tussen het profiel van een steunpunt en de reële werking van het VAi. Met die beslissing werd weer aangesloten bij het initiële doel van de oprichting van het VAi rond de eeuwwisseling. Naast het behoud van enkele kerntaken van een steunpunt (praktijkondersteuning en internationale promotie) zal het VAi zich meer toeleggen op zijn producerende en sensibiliserende rol voor architectuurcultuur. Eind juni 2016 besliste de Vlaamse Regering om vanaf 2017 jaarlijks 625.000 euro toe te kennen aan het VAi voor de periode 2017-2021. Dat is 220.000 euro meer dan in 2016 (405.183 euro).

Finaal werd in het nieuwe decreet de ondersteuning van het Kunstenloket ingeschreven. Momenteel ontvangt het Kunstenloket geen decretaal verankerde ondersteuning, maar wordt er gewerkt met een samenwerkingsovereenkomst. Die liep initieel tot eind 2015, maar werd ondertussen al tweemaal verlengd hoewel het de bedoeling van de decreetgever was om het Kunstenloket vanaf 2017 meerjarig in te kantelen in het Kunstendecreet. Door de op til zijnde oefening rond de bovenbouw en het voornemen om de werking van Kunstenloket te verruimen tot een cultuurloket, besliste de Vlaamse Regering evenwel om de beslissing over meerjarige ondersteuning uit te stellen. Daarom ontving het Kunstenloket in 2017 hetzelfde bedrag als in 2016, namelijk 522.000 euro. Naar aanleiding van de begrotingsopmaak 2018 liet de Vlaamse minister van Cultuur evenwel weten dat het Cultuurloket vanaf 2018 op 1 miljoen euro meer zou mogen rekenen (1.522.000 euro).

1.6.4. Amateurkunsten

	1975-1999	2000-2005	2006-2010	2011-
Amateurkunsten	VCA	VCA	Forum voor AK Zinnema	Forum voor AK Zinnema

Vanaf begin jaren negentig tot en met 2006 fungeerde het Vlaams Centrum voor Amateurkunsten (VCA) als steunpunt voor de hele sector. Onder impuls van het decreet op de amateurkunsten van 22 december 2000 werd de sector sterk in beweging gezet, waardoor er, uit de 21 organisaties die in 1999 een subsidie ontvingen, negen sterke landelijke amateurkunstenorganisaties ontstonden. Die organisaties zouden elk voor hun discipline of subdiscipline als steunpunt fungeren en stapten in 2006 in de tweede beleidsperiode van het decreet. Met die beweging werd vastgesteld dat er veeleer behoefte was aan een flexibele, kleine organisatie, die in handen van de sector zelf was. Dat betekende het startschot voor het Forum van Amateurkunsten vanaf juni 2006. Het VCA in Brussel, Zinnema, richt zich sinds 1 januari 2007 op de amateurkunstenorganisaties in het Brusselse Gewest. Met die evolutie werd ook de steunpuntfunctie van het VCA overgedragen aan het Forum voor Amateurkunsten en kreeg het Forum de aanvullende opdracht om als belangenbehartiger voor de sector op te treden.⁶ In 2017 ontving het Forum voor Amateurkunsten een subsidie van 443.131,27 euro, terwijl de subsidie in 2016 nog 667.507,45 euro bedroeg. Dat verschil is te wijten aan de toevoeging van de middelen voor het Bijzonder Fonds voor de Amateurkunsten aan de enveloppes van de negen amateurkunstenorganisaties. Zinnema ontving in 2017 een subsidie van 637.000 euro.

1.6.5. Circus

	1975-1999	2000-2005	2006-2010	2011-
Circus		circusVLO	Circuscentrum	Circuscentrum

De vzw Vlaamse Organisatie voor Circuskunsten (CircusVLO) was sinds 2001 de representatieve organisatie voor allerlei verbanden waarin circus als amateurkunstvorm beoefend werd. Centrale opdracht daarbij was de pedagogische en artistieke ontwikkeling van circusateliers en circus als amateurkunst.⁷

Bij de totstandkoming van het nieuwe circusbeleid in 2007 werd ook werk gemaakt van de oprichting van het Circuscentrum. Het Circuscentrum is een steunpunt voor de sector, dat zorgt voor vertegenwoordiging van de sector op Vlaams, nationaal en internationaal niveau. De organisatie verenigt de steunpuntfunctie en de functie

⁶ Forum voor Amateurkunsten, Ontstaan, zie <http://amateurkunsten.be/ontstaan>.

⁷ Circuscentrum, Historiek, zie <http://www.circuscentrum.be/circuscentrum/>.

van belangenbehartiger in één organisatie. De introductie van het Circuscentrum betekende het einde voor de bestaande Landelijke Organisatie voor Circuskunsten. De werking werd evenwel geïntegreerd in het Circuscentrum. Terwijl CircusVLO zich alleen richtte op de amateurs, breidde het Circuscentrum haar scope uit naar amateurs, semiprofessionelen en professionelen.⁸

Het Circuscentrum ontvangt via een beheersovereenkomst een jaarlijkse subsidie van 692.000 euro voor de periode 2014-2018. Zoals hierboven al is aangegeven, wordt het Circuscentrum buiten de oefening van de bovenbouw gehouden.

1.6.6. Erfgoed

	1988-2002	2002-2007	2008-
Erfgoed	VCV	VCV CBV	FARO OCE (sinds 2015)

Eind jaren negentig werd, in het kader van het decreet Volkscultuur, het Vlaams Centrum voor Volkscultuur (VCV) opgericht. Dat was het steunpunt voor de erfgoedvereniging, immaterieel en oraal erfgoed en (de studie van) cultuur van alle-dag in Vlaanderen.

Daarnaast ontstond in 2002 de organisatie Culturele Biografie Vlaanderen (CBV), het steunpunt voor archiefinstellingen, bewaarbibliotheken, documentatiecentra, erfgoedcellen en musea in Vlaanderen. Het Erfgoeddecreet van 2004 verankerde dat steunpunt decretaal.

Begin 2008 fuseerden beide organisaties tot FARO, het Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed. FARO staat ter beschikking van de hele cultureelerfgoedsector in Vlaanderen. Sinds 2009 werd ook het Cultureel-Erfgoedoverleg opgestart tussen de deelsectoren van het cultureelerfgoedveld. Naar aanleiding van de aanpassing van het Cultureelerfgoeddecreet in 2012 werd evenwel de mogelijkheid gecreëerd om een belangenbehartiger binnen de cultureelerfgoedsector te ondersteunen. Daartoe is sinds maart 2015 het Overleg Cultureel Erfgoed actief als belangenbehartiger. De organisatie diende een subsidieaanvraag in, maar die werd niet gehonoreerd.

Vanwege de oefening rond de bovenbouw werd de decretale verankering van zowel het steunpunt als de belangenbehartiger uit het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet gehaald. FARO ontving in 2017 een subsidie van 1.720.000 euro.

1.6.7. Transversaal

	1975-1999	2000-2005	2006-2010	2011-2017	2017-
Transver-saal	Kunst en democratie	Kunst en democratie Cultuurnet	Dēmos Cultuurnet	Dēmos Cultuurnet	Dēmos Publiq

Na de eerste zogenaamde zwarte zondag (1991) werd het actie- en reflectieplatform Kunst en Democratie opgericht door kunstenaars, cultuurprofessionals en academici.

⁸ Agentschap SCW, Circus in Vlaanderen, Historiek, zie http://www.sociaalcultureel.be/volwassenen/circus_historiek.aspx.

Uit Kunst en Democratie groeide daarna Dēmos. Dat is het kenniscentrum dat zich bezighoudt met praktijk- en beleidsontwikkelingen in de sectoren cultuur, jeugdwerk en sport. De rol van Dēmos is sinds 2008 verankerd via het zogenaamde Participatiedecreet. Dēmos is een van de twee transversale participatie-instellingen in het kader van het Participatiedecreet. In 2015 ontving Dēmos een subsidie van 566.254 euro.

De tweede transversale participatie-instelling is Cultuurnet Vlaanderen. Sinds 2002 zorgt die organisatie voor de promotie van cultuur, met als doel participatie te stimuleren en te faciliteren via communicatie, marketing en informatiediensten. Cultuurnet Vlaanderen kreeg daarnaast de opdracht om de Vlaamse vrijetijdspas (Uitpas) te verspreiden over heel Vlaanderen. In 2016 ontving Cultuurnet Vlaanderen een subsidie van 2.437.746 euro. Voor de periode 2017-2021 werd een beheersovereenkomst gesloten waarin opgenomen werd dat de subsidie in 2017 opgetrokken zou worden tot ongeveer 3,2 miljoen euro en in 2018 tot 3,3 miljoen euro. Die verhoging werd gemotiveerd door de twee bijkomende opdrachten die Cultuurnet Vlaanderen op zich moest nemen: de organisatie van de cultuurprijzen en de invoering van de museumpas. Ondertussen spreken we niet langer van Cultuurnet, maar van Publiq. In de loop van 2017 kondigden Cultuurnet en Cultureel Jongerenpaspoort (CJP) immers aan dat ze de krachten zouden bundelen in de organisatie Publiq.

1.6.8. Nichespelers

	1975-1999	2000-2005	2006-2010	2011-
Transversaal				Vitamine C Pulse Transitie- netwerk Cultuur

In de loop der jaren zijn er ook een aantal nichespelers ontstaan in de culturele bovenbouw. Zo ging in 2012 het lerend netwerk voor cultuureducatie Vitamine C van start. Vitamine C deelt als lerend netwerk de behoefte aan inhoudelijke verdieping van de sector kunst- en cultuureducatie. Vitamine C ontvangt een jaarlijkse subsidie van de Vlaamse minister van Cultuur van 54.000 euro (in 2017).

Een andere nichespeler waarnaar verwezen kan worden, is Pulse Transitienetwerk Cultuur. Pulse verzamelt en bindt een duizendtal culturele organisaties en individuen die experimenteren met duurzame alternatieven voor ons huidige samenlevingsmodel. Die organisatie is opgericht in 2010 vanuit een bottom-upbeweging. Sinds 2013 ging de organisatie officieel van start en wordt ze voor haar opdracht ondersteund door de Vlaamse minister van Cultuur. In 2017 ontving Pulse een subsidie van 200.000 euro. SoCiuS vzw is de host van Pulse.

2. Evoluties in het dossier

De bovenbouwvoefening werd aangekondigd in het Vlaamse regeerakkoord. Nadat de administratie in de zomer van 2016 een intern werkdocument geschreven had waarin een zestigtal organisaties in ogenschouw werden genomen, stelde Vlaams volksvertegenwoordiger Marius Meremans medio oktober 2016 een aantal vragen aan de Vlaamse minister van Cultuur over de stand van zaken van de harmonisatie van de culturele bovenbouw. Initieel wilde de minister tegen eind 2016 een eerste stap richting meer duidelijkheid zetten. Daarna werd tijdens de bespreking van de beleidsbrief Cultuur 2016-2017 duidelijk dat de oefening wat meer voeten in de aarde zou hebben. De Vlaamse minister van Cultuur gaf toen het volgende aan: "Tegen het einde van 2016 wil de minister een concrete planning opstellen. De bespreking in de commissie kan in januari plaatsvinden. In het voorjaar worden de

beslissingen genomen, met een uitwerking vanaf 1 januari 2018. Dit zal gevolgen hebben voor de beheersovereenkomsten.”.

Om die oefening grondig voor te bereiden, ging de N-VA-fractie in het voorjaar van 2017 langs bij vele bovenbouwgerelateerde cultuurorganisaties. Daaruit bleek dat wel wat ongerustheid bestond bij de sector over de aangekondigde bovenbouw-oefening. Begin juli 2017 presenteerde de Vlaamse minister van Cultuur Sven Gatz in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media een stand van zaken rond de hervorming van de bovenbouw. Daarin formuleerde de minister zes uitdagingen voor de hervorming van de bovenbouw en gaf hij aan dat hij in de periode juni en juli 2017 voor 'externe begeleiding' bij de oefening gezorgd had. De opdracht van de externe begeleiding bestaat erin om de rol van bovenbouw en koepels te herdefiniëren en overlappingen weg te werken. Daarnaast moet binnen het sociaal-cultureel werk onderzocht worden hoe naar één steunpunt kan worden geëvolueerd en hoe de sector van de amateurkunsten beter kan aansluiten bij het professionele veld op het vlak van de niet-klassieke muziek en de letteren.

Een ander element waarmee rekening moet worden gehouden bij de hervorming van de culturele bovenbouw, is de al door de minister gelanceerde piste om de werking van Kunstenloket vzw te verruimen tot een cultuurloket. Dat voornemen resulteerde in een duidelijke budgettaire meervraag vanuit het Kunstenloket om de extra inhoudelijke verwachtingen in te kunnen lossen. Bij de Septemberverklaring 2017-2018 kondigde de Vlaamse minister van Cultuur aan dat hij voor de verruiming van de werking van Kunstenloket naar Cultuurloket 1 miljoen euro extra zal vrijmaken vanaf 2018.

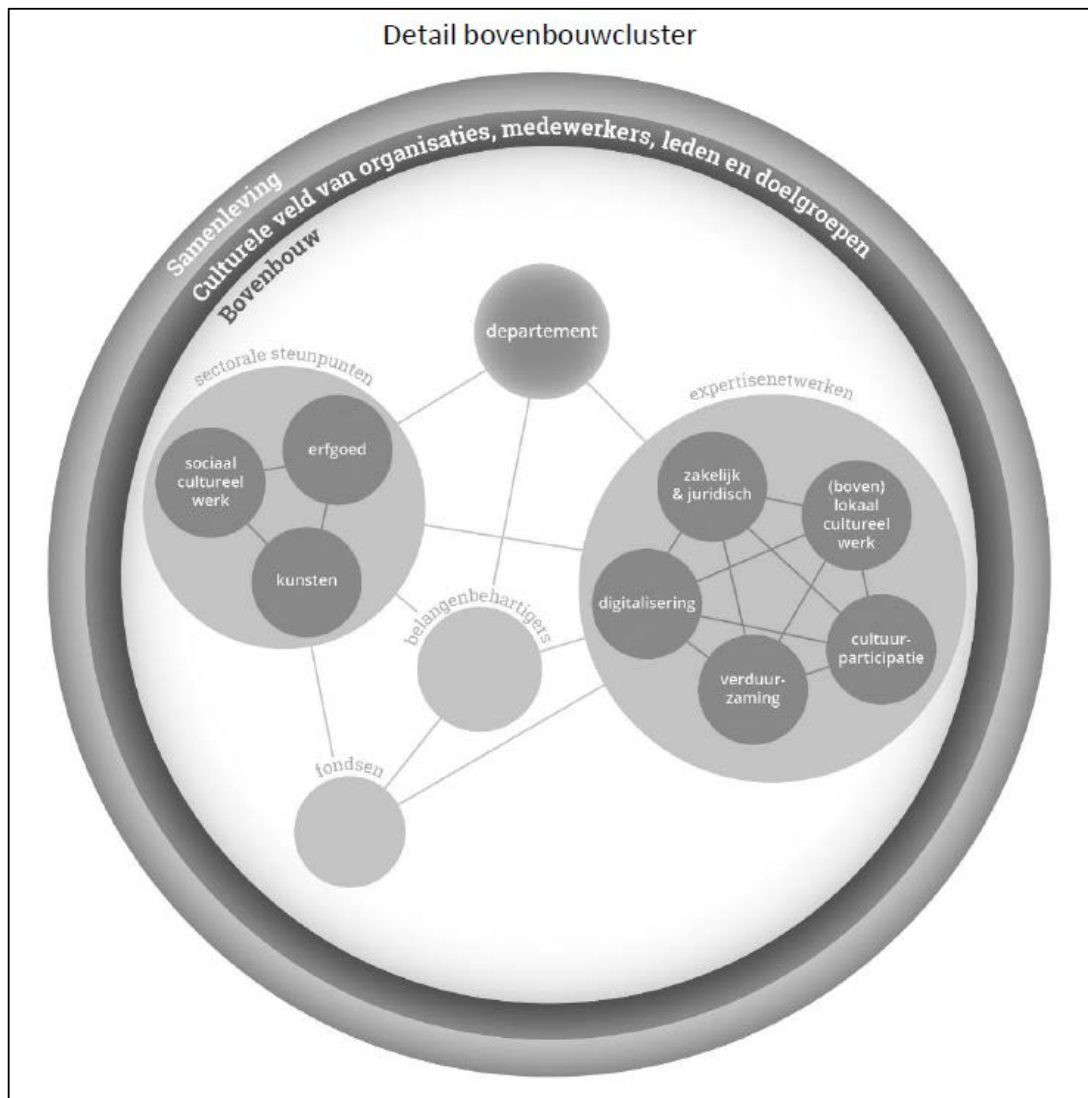
3. Resultaat facilitator: aanbevelingen voor een vernetwerkte bovenbouw cultuur

Eind november 2017 presenteerde de facilitator, waarvan Koen Vandyck en Yves Larock deel uitmaken, zijn rapport in het kader van de begeleidingsopdracht die hem toebedeeld werd. Dat rapport met als titel 'Aanbevelingen voor een vernetwerkte Bovenbouw Cultuur' bevat een toelichting van de aanpak, een aantal algemene bevindingen, conclusies uit gesprekken in september 2017, een algemeen uitgangspunt voor een nieuwe tekening van de bovenbouw cultuur en ten slotte tien aanbevelingen. Die tien aanbevelingen uit het rapport worden hieronder opgesomd:

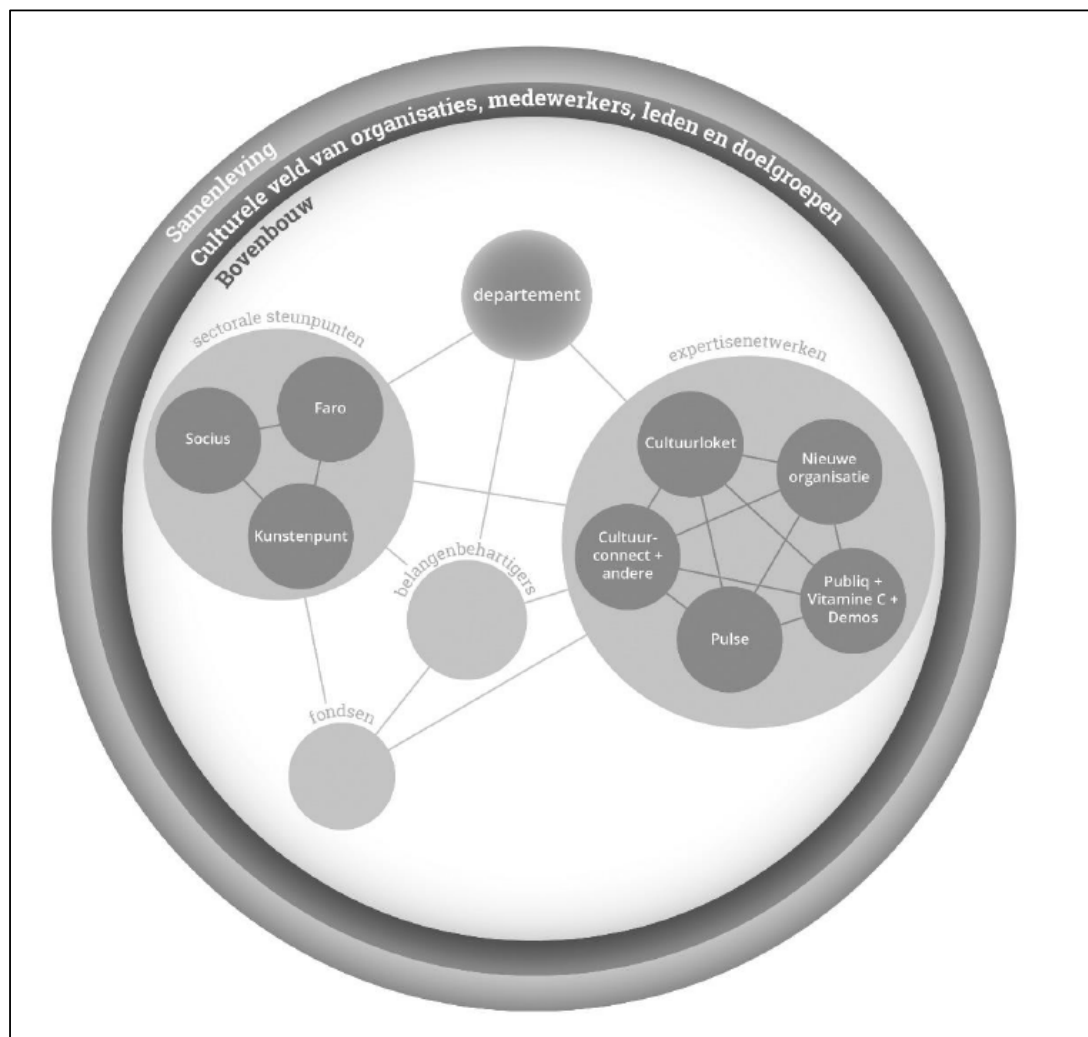
- 1° kijk systemisch in plaats van met een verkokerde blik naar de hele bovenbouw;
- 2° maak een onderscheid tussen de verschillende soorten bovenbouwclusters en -organisaties: departement – sectorale steunpunten – expertisenetwerken – belangenbehartigers – fondsen;
- 3° richt een expertisenetwerk in voor lokaal en bovenlokaal cultureel werk met als basisopdracht:
 - de complementariteit bevorderen tussen de verschillende beleidsniveaus (lokaal, bovenlokaal, Vlaams) en het (boven)lokaal cultureel werk versterken;
 - een steunpuntrol voor bibliotheken en cultuurcentra/gemeenschapscentra vervullen;
- 4° veranker de steunpuntrol voor amateurkunstorganisaties bij hun respectieve sectorsteunpunt of fonds;
- 5° geef Poppunt een aanvullende opdracht voor talentontwikkeling en praktijkondersteuning van de niet-klassieke muziek;
- 6° ken belangenbehartigers al of niet middelen toe, op basis van een transparante regeling;
- 7° werk niet met één bovenbouwdecreet, maar met sectordecreten.
- 8° creëer een manier waarop bovenbouworganisaties in interactie gaan met het oog op samenwerking en afstemming;

- 9° zorg voor een interne afstemming tussen het departement en Kunstenpunt over de taakverdeling van internationale kunstevenementen;
 10° creëer duidelijkheid over de timing van de volgende stappen.

Schematisch stelde de facilitator de toekomstige bovenbouw als volgt voor:

Bron: Aanbevelingen voor een vernetwerkte Bovenbouw Cultuur (Vandyck en Larock, 2017)

Bron: Aanbevelingen voor een vernetwerkte Bovenbouw Cultuur (Vandyck en Larock, 2017)

4. Aanbevelingen

4.1. Uitgangspunt

De N-VA-fractie vindt het van primordiaal belang dat de hervorming van de bovenbouw ten goede komt van de mensen, actoren en organisaties uit het culturele veld. De mensen en actoren zijn belangrijker dan de ondersteunende structuren. De bovenbouw staat ten dienste van de mensen en actoren op het veld, en niet omgekeerd. Om dat te bewerkstelligen en een performante en efficiënte bovenbouw te realiseren, moeten overlappingsen in opdrachten en taken tussen organisaties weggewerkt worden en moet er ingespeeld worden op de behoeften en noden die in het veld leven. Doordat de samenleving constant in beweging is en evolueert, is het ook logisch dat de bovenbouw mee in beweging is en een evolutief gegeven is, zodat optimaal kan worden ingespeeld op de gewijzigde en/of nieuwe behoeften en noden in het veld.

Conform het Vlaamse regeerakkoord is de oefening allerminst een besparings-oefening, maar wel een efficiëntie- en effectiviteitsoefening, waarbij middelen en personeel verschoven kunnen en zullen worden tussen organisaties rekening houdend met hun taken en doelstellingen. Het moet de bedoeling zijn om overlapping weg te werken, zodat er efficiënt en effectief gewerkt kan worden. De cijfers (zie

supra, 1.1.2 Financieel) tonen namelijk aan dat er redelijk wat middelen naar organisaties in de culturele bovenbouw vloeien. Met die middelen worden zeer waardevolle en belangrijke dingen gedaan ten behoeve van het culturele veld. De oefening moest er evenwel in bestaan om de middelen gericht in te zetten. In eerste instantie moet er, op basis van een inhoudelijke denkoefening en op basis van de nood om nieuwe taken en behoeften in te vullen, sprake zijn van een verschuiving van middelen en personeel tussen organisaties onderling. Als er evenwel door die inhoudelijke denkoefening middelen vrijkomen, dan moeten die middelen voor de N-VA-fractie rechtstreeks worden geïnvesteerd in het brede culturele veld.

De bedoeling van het regeerakkoord bestond erin om een nuloperatie te bewerkstelligen, maar toch deed de Vlaamse minister van Cultuur bij de begrotingsopmaak 2018 een voorafname op de globale bovenbouwdiscussie door vanaf 2018 1 miljoen euro extra vrij te maken voor de oprichting en de omvorming van het Kunstenloket naar het Cultuurloket.

Van belang is ook dat het voor de N-VA-fractie niet de bedoeling kan zijn om bepaalde aspecten van het cultuur- en/of kunstenbeleid te verfondsen.

Bij de aankondiging van de hervorming van de culturele bovenbouw kondigde de Vlaamse minister van Cultuur al aan dat een aantal organisaties niet betrokken zouden worden in deze oefening. Zo wordt het Circuscentrum niet opgenomen in de oefening, en ook het VFL en het VAF vallen buiten de scope van de oefening. De N-VA-fractie respecteert die beleidskeuze en stelt ze op dit moment in de oefening niet ter discussie.

Het was daarnaast ook nog niet duidelijk of er, voor het implementeren van de beleidsvoorstellen, gewerkt zou worden met een zogenaamd bovenbouwdecreet of een aanpak via de verschillende sectorale decreten. De N-VA-fractie acht een aanpak via de sectordecreten eerder aangewezen dan te werken via een bovenbouwdecreet. Ook vanuit de sector weerklinkt sterk de vraag naar verankering via de sectordecreten.

4.2. Generiek

Algemeen moeten de taken, opdrachten en rollen van de diverse bovenbouworganisaties scherp(er) gesteld worden en moet er een beslissing komen over een duidelijke rollenscheiding tussen het departement, de steunpunten (sectoraal dan wel transversaal) en de belangenbehartigers. Daarnaast moet de rollenscheiding specifiek en complementair zijn, waardoor overlappende taakstellingen en opdrachten vermeden worden.

4.2.1. Departement Cultuur, Jeugd en Media

Ten eerste moet de interne organisatie van het departement op punt gesteld worden om tot een performant en dynamisch departement te komen. Dat is een autonome verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaar van het Departement Cultuur, Jeugd en Media.

Ten tweede moet het departement zich bezig houden met beleidsvoorbereiding/-ondersteuning en -uitvoering (cf. het kaderdecreet Bestuurlijk Beleid). In het kader van die taakstelling kan het departement een insteek geven voor de (sectorale) visienota's binnen het cultuurveld. Dat betekent natuurlijk wel dat het departement in basisdatabeheer kan voorzien.

De Vlaamse minister van Cultuur ziet voor het departement eveneens een coördinerende rol in de bovenbouw weggelegd. De N-VA-fractie gelooft sterk in overleg en afstemming tussen het departement enerzijds, en de steunpunten, belangen-

behartigers en intermediaire organisaties anderzijds. Veel van de (gepercipieerde) problemen kunnen volgens de N-VA-fractie opgelost worden door structureel georganiseerd overleg tussen de verschillende organisaties. Om interactie tussen de verschillende spelers te faciliteren en te bevorderen, kan er een rol weggelegd zijn voor het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Coördinatie lijkt evenwel verder te gaan en kan een gevaar vormen voor de intermediaire rol die steunpunten horen te spelen tussen de overheid en het veld. Mee daarom bekijkt de N-VA-fractie het voorstel over de coördinerende rol van het departement met enig voorbehoud.

4.2.2. Steunpunten

Steunpunten zijn autonome organisaties die, in het kader van een beheersovereenkomst met de overheid, de bij decreet vastgelegde sector of sectoren ondersteunen en stimuleren. In die zin neemt een steunpunt een intermediaire rol op tussen de overheid en het veld, en staan steunpunten ten dienste van de sector. De doelstelling van een steunpunt moet zijn dat het de kwaliteit en efficiëntie binnen die sector of die sectoren vergroot.

Idealiter moet bij de hervorming nagedacht worden over wat de kerntaken van een steunpunt (sectoraal dan wel transversaal) zouden moeten zijn. Welke taken moet een steunpunt opnemen, ongeacht de voorgeschiedenis van dat steunpunt. Daarnaast kan bekeken worden of een steunpunt ook een aantal optionele taken kan opnemen om tegemoet te komen aan de eigenheid van elke sector. Steunpunten horen uiteraard ook in te spelen op maatschappelijke tendensen en moeten de behoeften en noden vanuit het veld capteren.

Het verdient aanbevelingen om aan de verschillende (sectorale en transversale) steunpunten dezelfde kerntaken toe te wijzen. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan de volgende kernrollen: praktijkondersteuning en -ontwikkeling; organisatieondersteuner en -ontwikkelaar; kennis en expertisecentrum voor onderzoek op basis van de noden van het veld; aanspreekpunt of loketfunctie; promotie en werken aan de visibiliteit van het veld.

Een steunpunt kan, op basis van de visienota's, input leveren in de vorm van bijvoorbeeld een landschapstekening. Andere beleidsvoorbereidende taken toevertrouwen aan een steunpunt lijkt de indieners van deze conceptnota niet wenselijk.

Verder is er voor de ondersteuning vanuit de overheid behoefte aan een objectivering van de financiële ondersteuning. Waarom krijgt het ene sectorale steunpunt meer middelen dan het andere? Vindt dat zijn oorsprong in de historische achtergrond van de organisatie? Komt het doordat het ene steunpunt meer taken op zich neemt dan het andere?

Het is noodzakelijk om dat debat te objectiveren en mogelijke (subjectieve of historisch gegroeide) financiële verschillen tussen steunpunten, eventueel gefaseerd, weg te werken.

4.2.3. Belangenbehartigers

Belangenbehartigers zijn de megafoon van een sector in het algemeen (= som der delen), maar ook van de individuele organisatie afzonderlijk (= deel). Belangenbehartigers ontstaan bottom-up en zijn, in tegenstelling tot een steunpunt, (meestal) niet opgericht door de overheid. In de loop der jaren is een situatie ontstaan waarbij er verschillen zijn ontstaan tussen de belangenbehartigers in verschillende deelsectoren van het culturele veld. Daarnaast vullen sommige belangenbehartigers momenteel ook traditionele steunpuntrollen in.

De Vlaamse minister van Cultuur huldigt het principe dat belangenbehartigers niet door de overheid gesubsidieerd moeten worden, en dat ledenverenigingen en belangenbehartigers zelfbedruipend moeten zijn, waardoor ze pas echt een onafhankelijke positie kunnen innemen tegenover de overheid.

De N-VA-fractie kan zich vinden in die zienswijze, maar is bereid om mee na te denken over overgangsmatregelen en/of indirecte financieringsmechanismen van belangenbehartigers via de organisaties uit het veld. Wel blijft het belangrijk als overheid om de belangenbehartigers te erkennen en te waken over de representatieve samenstelling van de belangenbehartigers.

4.3. Transversaal

4.3.1. Digitalisering: Cultuurconnect

Cultuurconnect is het resultaat van de fusie tussen Locus en Bibnet. Voor Cultuurconnect stelt de N-VA-fractie geen wijzigingen op korte termijn voor. Die organisatie blijft als doel hebben om lokale besturen te ondersteunen bij de digitale uitdagingen van hun lokaal cultuurbeleid, met de klemtoon op openbare bibliotheken, cultuur- en gemeenschapscentra, en met aandacht voor sectoroverschrijdende verbindingen.

In het kader van de interne staatshervorming ontving Cultuurconnect wel al de opdracht om het eengemaakte bibliotheekstelsel (EBS) te realiseren. De Vlaamse Regering besliste op vrijdag 8 december 2017 om een overeenkomst te sluiten met vzw Cultuurconnect over het EBS voor heel Vlaanderen en Brussel. Verder werd ook het interbibliothecair leenverkeer in de overgangsfase (2018 en 2019) toegewezen aan Cultuurconnect.

Andere aspecten in het kader van het digitaliseringsbeleid zijn nog onderwerp van discussie en kunnen pas definitief uitgeklaard worden nadat de minister zijn visie-nota Digitalisering voorgesteld heeft aan de Vlaamse Regering. Het kan een optie zijn om een netwerk op te starten waarin alle partners met relevante expertise en knowhow betrokken worden. Daarbij kan onder meer gedacht worden aan het Vlaams Instituut voor Archivering (VIAA) en Packed.

Wijziging van regelgeving:

– geen

4.3.2. *Cultuurcommunicatie, -participatie en -educatie: Cultuurnet, CJP, Dēmos en Vitamine C*

Cultuurnet Vlaanderen is een van de twee participatie-instellingen in het kader van het Participatiedecreet. Sinds september 2017 is niet langer sprake van Cultuurnet Vlaanderen, maar van Publiq. Publiq is de fusie van Cultuurnet en CJP. Daardoor is een organisatie ontstaan die zich bezighoudt met cultuurcommunicatie en -participatie. Bovendien richt de organisatie zich breder dan enkel en alleen naar de cultuursector en richt ze zich naar de vrijetijdssector in zijn geheel, waarbij ze alle doelgroepen omarmt.

Mee gelet op die evolutie bepleit de N-VA-fractie een verdere en geleidelijke fusie van de volgende organisaties in een transversaal steunpunt rond cultuurcommunicatie, -participatie en -educatie:

- Dēmos, de tweede transversale participatie-instelling in het kader van het Participatiedecreet;
- Vitamine C, dat zich als lerend netwerk bezighoudt met kunst- en cultuur-educatie.

Het pleidooi voor een fusie van die twee organisaties met de nieuwe organisatie Publiq is inhoudelijk logisch en consequent, en kan ook de slagkracht en efficiëntie verhogen. Inhoudelijk is de fusie een logisch en verdedigbaar verhaal omdat Publiq zich nu al bezighoudt met zowel cultuurcommunicatie als cultuurparticipatie en iedereen/elke doelgroep wil omarmen. Dēmos houdt zich als organisatie bezig met cultuurparticipatie, en de vernieuwing en verdieping van de participatie van kansengroepen. De taakstelling van Dēmos sluit bijgevolg perfect aan bij de vernieuwde missie en visie van Publiq. Vitamine C is een kleinere organisatie die, door een fusie met Publiq, kan genieten van de voordelen van 'shared services', waardoor er meer middelen vrij kunnen komen voor het inhoudelijk verder uitdiepen van het verhaal over cultuureducatie.

Met dit beleidsvoorstel ontstaat een coherent en gestructureerd verhaal van cultuurcommunicatie, -participatie en -educatie binnen een meer slagkrachtige en efficiënte organisatie. Bovendien kunnen door de voorgestelde krachtenbundeling geleidelijk aan middelen vrijkomen die ofwel verschoven kunnen worden naar de actoren, veldwerkers en organisaties uit het veld, ofwel aangewend kunnen worden om niet-ingevulde behoeften en noden uit het veld in te vullen.

Wijziging van de regelgeving:

– Participatiedecreet

4.3.3. *Zakelijke en juridische ondersteuning: Cultuurloket*

Bij de voorstelling van het witboek aanvullende financiering voor cultuur op 24 februari 2016 lanceerde de Vlaamse minister van Cultuur de idee om de werking van het bestaande Kunstenloket uit te breiden naar een cultuurloket dat advies zou verlenen aan de brede cultuursector over verschillende disciplines heen. Kunstenloket vzw wordt momenteel nog ad nominatum gesubsidieerd door de Vlaamse overheid. In 2017 ontving de organisatie 522.000 euro.

Door artikel 3 van het decreet van 12 mei 2017 houdende diverse bepalingen in de beleidsvelden cultuur en jeugd wordt de Vlaamse Regering gemachtigd om mee te werken aan de oprichting van een vereniging zonder winstoogmerk en toe te tre-

den tot die vereniging met als doel ondernemerschap en professionalisering in de Vlaamse culturele sector te bevorderen en toeleiding naar aanvullende financiering te faciliteren (= cultuurloket).

Medio juli 2017 hechtte de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan de ontwerpstatuten van de nieuwe vzw. Een paar maanden later, op 19 september 2017, werden de ontwerpstatuten van Cultuurloket vzw aanvaard door de algemene vergadering van Kunstenloket vzw.

Cultuurloket vzw zal van start gaan vanaf 2018. De verbreding en verruiming van de werking naar een cultuurloket ging ook gepaard met een budgettaire meer-vraag. Bij de begrotingsopmaak 2018 maakte de Vlaamse minister van Cultuur bekend dat Cultuurloket vanaf 2018 één miljoen euro extra zou ontvangen. Het programmadecreet 2018 schrijft een jaarlijkse subsidie van 1.522.000 euro in. Het programmadecreet creëert tevens een decretale rechtsgrond voor die organisatie binnen het bovenvermelde decreet en schrapt de bepalingen uit het Kunstendecreet die naar het Kunstendecreet verwijzen.

Bij de verdere operationalisering van Cultuurloket moet bijzondere aandacht gaan naar de rolverdeling met en de afstemming op andere organisaties en initiatieven, zoals SCWITCH, Flanders DC en instanties als het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk. Dat verdient bijzondere aandacht bij de voorbereiding en afsluiting van de beheersovereenkomst.

4.3.4. Bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid

De nieuwe stappen in het proces van de interne staatshervorming in Vlaanderen, waarbij enerzijds verwezen kan worden naar de verdere afslanking van de provincies, maar anderzijds ook naar de overheveling van de sectorale subsidiestromen naar het Vlaams Gemeentefonds, maken duidelijk dat de Vlaamse overheid niet langer een sturende, maar coachende overheid voor de lokale besturen wil zijn. Momenteel ontbreekt er evenwel een bovenbouworganisatie die zich ontfemt over de ondersteuning van het bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid. Dat wordt door verschillende actoren, waaronder de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) en de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk⁹, aangehaald als een prangend probleem. Door de fusie van Bibnet en Locus in Cultuurconnect is er een stijgende aandacht voor de ondersteuning van digitale dienstverlening in cultuur, maar daardoor is er ook een groeiende behoefte ontstaan aan de ondersteuning van de culturele regiowerking en de lokale besturen.

Verschillende actoren op het terrein ervaren die lacune en ook vanuit het terrein zijn denkoefeningen ontstaan om daarop antwoorden te formuleren. Daardoor liggen er verschillende beleidspistes op tafel om een dergelijk steunpunt te realiseren. Zo werd de piste gelanceerd om te evolueren naar een groot steunpunt voor sociaal-cultureel volwassenenwerk (SCW, amateurkunsten en lokaal cultuurbeleid). Die piste wordt ook onderzocht in het kader van het onderzoek rond de externe begeleiding van de hervorming van de bovenbouw. Toch kan worden vastgesteld dat voor die piste eigenlijk weinig draagvlak bestaat binnen de sector. Ook de VVBAD en VVC hebben ambities om zich, met het oog op de ondersteuning van het lokaal cultuurbeleid, als organisatie te herdenken en te herpositioneren. De laatste piste werd aangereikt door het Forum voor Amateurkunsten, dat zich wil herdenken als horizontaal (transversaal) steunpunt, mogelijk aangevuld met andere aansluitende sectoren. De amateurkunsten staan dicht bij het lokale/regionale cultuurbeleid.

⁹ Zie https://cjsm.be/sarc/SR_scw/adviezen/20170904_Advies_culturele_bovenbouw.pdf.

Er is behoefte aan ondersteuning om de interne staatshervorming succesvol te implementeren en werk te maken van het complementaire cultuurbeleid vanuit een helikopterperspectief, waarbij ook linken gelegd worden met andere beleidsdomeinen zoals de Vlaamse Regering dat voor ogen heeft. In het rapport van de facilitator¹⁰ wordt voorgesteld om het vastgestelde hiaat op te vullen door een nieuw expertisenetwerk op te starten, waarin bij de opstart bij voorkeur meteen de kennis van bestaande organisaties ingebracht wordt. De N-VA-fractie blijft er evenwel van overtuigd dat er behoefte is aan een transversale organisatie die zich bezighoudt met de ondersteuning van bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid.

Waarom de keuze voor een horizontaal/transversaal steunpunt? Zoals de Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk in zijn advies aangeeft, zou het onderbrengen van het lokale en regionale thema in een sectoraal steunpunt geen afdoende oplossing bieden voor de noden en behoeften die ontstaan zijn in het veld. Bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid moet antwoorden formuleren op vragen die te maken hebben met alle mogelijke cultuuruitingen en -vormen. Die transversale organisatie kan en moet deel uitmaken van een bredere samenwerking of netwerk voor bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid. De transversale organisatie zal daarin evenwel als trekker moeten fungeren en verantwoordelijkheid moeten opnemen om die samenwerking met verschillende actoren te bewerkstelligen. Het expertisenetwerk zoals de facilitator dat voorstelt, lijkt diverse actoren een beetje verantwoordelijk te maken voor het opvullen van de door het veld aangehaalde ondersteuningsbehoefte, maar geen enkele van die actoren fungeert als trekker en verantwoordelijke. Voor andere transversale uitdagingen, binnen de expertisenetwerken, worden wel duidelijke trekkers binnen een breder netwerk aangehaald, zoals Cultuurconnect voor digitalisering, Cultuurloket voor zakelijke en juridische ondersteuning enzovoort.

Het lijkt een valabele piste om te onderzoeken of het steunpunt van de amateurkunsten als organisatie kan worden omgevormd tot een transversaal steunpunt voor bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid. Dat impliceert dat de visie en missie van de organisatie fundamenteel herdacht wordt en dat de volledige structuur van de organisatie aangepast wordt, met inbegrip van de beheersorganen. Er moet in dat kader ook bekeken worden hoe de steunpuntrollen van de VVC en VVBAD opgenomen kunnen worden door het nieuwe/vernieuwde steunpunt.

Het toekomstige decretale kader moet de transversale taakstelling van het steunpunt benoemen en verankeren, maar moet daarnaast ook kapstukken bevatten om de samenwerking met de andere sectorale en transversale steunpunten, maar ook actoren zoals de VVSG, in de praktijk hard te maken en te garanderen. Die samenwerking is noodzakelijk om tot een maximale wisselwerking en kruisbestuiving te komen.

N-VA is daarom van oordeel dat er geen nieuw steunpunt gecreëerd moet worden, maar dat er wel een oplossing moet worden gevonden door een bestaande organisatie te hervormen. Daarenboven moet het organiseren en inrichten van een dergelijk steunpunt gerealiseerd worden binnen het beschikbare budget en mag dat geen aanleiding vormen voor een toename van de middelen.

In de zoektocht naar de concrete invulling en taakstelling van het steunpunt moet ook in overweging genomen worden of en hoe het consulentenschap opgenomen wordt. De elementen voor consulentenschap worden in de overgangsfase (2018 en 2019) uitgevoerd door het Departement Cultuur, Jeugd en Media, zowel voor cultureel erfgoed als voor het streekgericht bibliotheekbeleid. Het consulentenschap, zowel voor het regionaal cultureelerfgoedbeleid als voor het depotbeleid en het Interbibliothecair leenverkeer (IBL), moet grondig geëvalueerd worden met het oog op het nemen van een beslissing over waar die taken het best ingebed kunnen worden. Er zou overwogen

¹⁰ Vandyck en Laroc, (2017), aanbeveling voor een vernetwerkte Bovenbouw Cultuur.

kunnen worden om het consulentenschap in te bedden in het toekomstige steunpunt bovenlokaal (en lokaal) cultuurbeleid. Evengoed kan het een optie zijn om het consulentenschap voor cultureel erfgoed in te kantelen in het steunpunt voor de cultureel-erfgoedsector, FARO, en het streekgericht bibliotheekbeleid in Cultuurconnect.

Decretale aanpassingen:

- decreet Lokaal Cultuurbeleid;
- Amateurkunstendecreet;
- steunpunt verankeren in decreet met betrekking tot het bovenlokaal cultuurbeleid.

4.3.5. Duurzaamheid: Pulse

Het Pulse Transitienetwerk Cultuur is een nichespeler die bottom-up gegroeid is. SoCiuS vzw is de host van Pulse en ontvangt een ondersteuning van 200.000 euro.

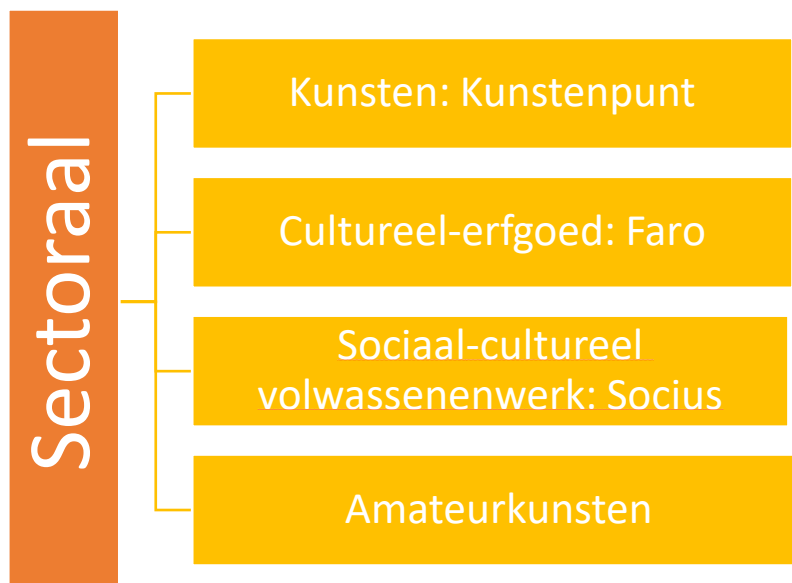
Voor Pulse, die veeleer een kleine nichespeler is, zou kunnen worden onderzocht welke mogelijkheden er zowel praktisch als inhoudelijk realistisch zijn om het transitienetwerk de krachten te laten bundelen met een of meer andere bestaande organisaties. Omdat het thema duurzaamheid alleen nog aan maatschappelijk belang zal winnen en het thema ook een transversaal karakter toegemeten kan worden, opteert de N-VA-fractie er evenwel voor om Pulse afzonderlijk te bestendigen.

4.3.6. Vrijwilligersbeleid: Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk

In het kader van het gecoördineerde vrijwilligersbeleid gaf de Vlaamse Regering expressie aan haar voornemen om het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk te consolideren. Momenteel ontvangt het steunpunt een beperkte ondersteuning via het Participatiedecreet. Het ging om 60.749,46 euro in 2015.

Het is de bedoeling van deze Vlaamse Regering om van het Vlaams Steunpunt Vrijwilligerswerk een kennis- en expertisecentrum te maken dat voldoende bekend is in Vlaanderen, en dat laagdrempelige, generieke, betrouwbare en actuele basisinformatie aanbiedt rond vrijwilligerswerk en -beleid in Vlaanderen. In die optiek lijkt het verdedigbaar om de rol van het steunpunt nog meer dan nu het geval is, te verankeren.

4.4. Sectoraal

4.4.1. Steunpunten

Momenteel bestaan er drie grote sectorale steunpunten: Kunstenpunt, SoCiuS en FARO. Hoewel het VAI ook in ogenschouw genomen kan worden, wordt het niet meegenomen in deze oefening. VAI werd onder impuls van het nieuwe Kunstendecreet omgevormd van een steunpunt naar een sectorinstituut. Eind juni 2016 besliste de Vlaamse overheid ook over een verhoging van de jaarlijkse subsidie voor de werkingsperiode 2017-2021.

Wat zijn de aandachtspunten in de hervorming van de sectorale steunpunten?

- Kunstenpunt bestaat sinds 2015 en is ontstaan uit de fusie van de drie steunpunten Muziekcentrum Vlaanderen, VTi en BAM. Die fusie werd geïnitieerd tijdens de vorige zittingsperiode in het kader van het nieuwe Kunstendecreet:
 - a) momenteel wordt vanuit de sector aangegeven dat Kunstenpunt als steunpunt zo goed als geen aandacht besteedt aan de sector van niet-klassieke muziek (pop, rock en jazz);
 - b) wat onderzoek en ontwikkeling betreft, worden er daarnaast vanuit de universiteiten regelmatig opmerkingen geformuleerd over de wetenschappelijkheid van de onderzoeken van het steunpunt;
 - c) bovendien verzamelt het Kunstenpunt standaarddata van kunstenuitvoeringsorganisaties en kunstenaars, en worden daarvan analyses gemaakt, met inbegrip van boordtabellen. De vraag kan gesteld worden of dat geen taak van het departement is;
 - d) op het vlak van promotie is Kunstenpunt vooral internationaal gericht. Toch heeft het steunpunt ook als taak om de kunstensector binnen Vlaanderen te promoten. Daarnaast onderneemt het departement ook een aantal internationale initiatieven;
 - e) in het kader van de evolutie naar Cultuurloket moet tevens bekeken worden waar er overlappingen bestaan tussen de taakstelling van Kunstenpunt en Cultuurloket;
- SoCiuS, het bestaande sectorale steunpunt, kan een plaats blijven houden in de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk:
 - a) de steunpuntenrollen die momenteel opgenomen worden door het FOV, zullen evenwel overgedragen worden naar SoCiuS;
 - b) de samenstelling van de raad van bestuur van SoCiuS is wel een aandachtspunt. Momenteel bestaat de algemene vergadering van SoCiuS voor de helft uit leden uit de sector van het sociaal-cultureel volwassenenwerk;
- FARO blijft het sectorale steunpunt voor de cultureelerfgoedsector:
 - a) er moet gekeken worden naar de financiering van het steunpunt in het kader van de kernrollen die FARO hoort in te vullen;
 - b) gelet op de verruiming en verbreding van de werking van Kunstenloket naar Cultuurloket moet gekeken worden naar de juridische en zakelijke ondersteuning die FARO momenteel biedt. Het lijkt logisch dat een dergelijke ondersteuning in de toekomst geboden wordt door Cultuurloket;
 - c) deze oefening kan resulteren in een verschuiving van middelen en personeel van FARO naar andere organisaties.

4.4.2. Belangenbehartigers

Binnen de drie belangrijkste deelsectoren van het cultuurveld zijn er drie belangenbehartigers:

- kunsten: het Overleg Kunstenorganisaties (oKo) is, als belangenbehartiger of werkgeversfederatie, niet verankerd in het Kunstendecreet en wordt bijgevolg ook niet gesubsidieerd noch erkend door de Vlaamse overheid;
- sociaal-cultureel volwassenenwerk: de Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk is de belangenbehartiger van de sociaal-culturele sector. FOV wordt momenteel gesubsidieerd op basis van het huidige decreet Sociaal-cultureel Volwassenenwerk, dat dateert uit 2008. FOV is voor het sociaal-

- cultureel volwassenenwerk een belangrijke organisatie, die ook steunpunten voor de sector vervult;
- cultureelerfgoedsector: Overleg Cultureel Erfgoed vzw (OCE) is de belangenbehartiger van de cultureelerfgoedsector. OCE wordt momenteel niet erkend noch gesubsidieerd door de Vlaamse overheid.

Principieel is de N-VA-fractie van oordeel dat belangenbehartiging een zaak van de sector zelf is. Het toekomstige decretale kader hoeft bijgevolg niet langer een rechtstreekse subsidiëring van de belangenbehartiger te bevatten. Dat standpunt heeft eigenlijk maar een directe impact op een van de drie bovengenoemde belangenbehartigers. Wel blijft de overheid de belangenbehartigers erkennen, om zo te waken over de representatieve samenstelling van de beheersorganen van de belangenbehartigers. Daarnaast wil N-VA mee kijken en nadenken over overgangsmatregelen en/of indirecte financieringsmechanismen door de spelers uit het veld.

4.4.3. Amateurkunsten

In de sector van de amateurkunsten zijn negen organisaties, die elk voor hun discipline of subdiscipline als steunpunt fungeren, in het decreet op de amateurkunsten gestapt. Daarnaast werd een flexibele, kleine organisatie opgericht als steunpunt en belangenbehartiger van de amateurkunstensector, het Forum van Amateurkunsten.

De amateurkunstensector is in Vlaanderen nog steeds een heel belangrijke sector en het moet de bedoeling van het beleid zijn om de eigenheid van de amateurkunsten nu en voor de toekomst te behouden. Binnen de amateurkunstensector is het veld ondertussen evenwel wat meer opgesplitst en is het de bedoeling om, waar dat mogelijk is, te kijken of de amateurkunstensector beter kan aansluiten bij het professionele kunstenveld.

De facilitator stelt in zijn rapport concreet voor om voor de ondersteuning elke organisatie onder te brengen in het sectoraal steunpunt of fonds dat inhoudelijk het best bij die organisatie past:

- Muziekmozaïek, Koor en Stem, Open Doek, de Vlaamse Amateurmuziekorganisatie (Vlamo), Danspunt, Kunstwerkt en Poppunt bij Kunstenpunt;
- Creatief Schrijven bij het Vlaams Fonds voor de Letteren;
- Centrum voor Beeldexpressie bij Kunstenpunt of het Vlaams Audiovisueel Fonds.

De N-VA-fractie stelt zich vragen bij de wenselijkheid en haalbaarheid van dat voorstel. Een aantal organisaties (Vlamo, Open Doek, Danspunt en Koor en Stem) blijven duidelijk behoren tot de amateurkunsten. Centrum voor Beeldexpressie, Kunstwerkt en Muziekmozaïek liggen in het midden van het bed. Poppunt en Creatief Schrijven geven aan dat binnen hun sectoren de opdeling tussen amateur, semiprofessioneel en professioneel compleet verouderd is. Daarom vertonen ze zeer duidelijk de ambitie om nauwer gelinkt te worden aan de professionele kunstensector.

Voor Creatief Schrijven kan dat relatief eenvoudig gerealiseerd worden door de werking te koppelen aan en te integreren in het geïntegreerd letterenbeleid dat gevoerd wordt door het Vlaams Fonds voor de Letteren. Concreet kan gedacht worden aan een bundeling van de werking met Iedereen Leest.

Wat de niet-klassieke muziek betreft, heeft Kunstenpunt momenteel eigenlijk de opdracht om dat in te vullen voor de professionele kunstenaars. Poppunt doet dat voor pop en rock ten aanzien van de amateurs en de semiprofessionelen. Muziekmozaïek doet hetzelfde voor wereldmuziek, folk en jazz.

N-VA is van oordeel dat, als dat daadwerkelijk gedragen wordt door het veld, Poppunt extra taken zou kunnen krijgen in verband met talentontwikkeling en praktijkondersteuning voor niet-klassieke muziek (popmuziek, jazz, wereld- en folkmuziek, zowel lokaal als internationaal). Om de organisatie te hervormen en de taakstelling te verbreden, moet onderzocht worden of en hoeveel middelen en personeel overgeheveld kunnen worden van Kunstenpunt naar Poppunt, en welke middelen en personeelsleden vrijkomen naar aanleiding van de interne staats-hervorming. Voor de uitvoering van die opdracht werkt Poppunt nauw samen met Kunstenpunt (ondersteuning) en Muziekmozaïek (de organisatie voor de amateur-muzikanten van wereldmuziek, folk en jazz).

Wijziging van de regelgeving:

- Amateurkunstendecreet;
- Kunstendecreet;
- verankering van het steunpunt in het decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid.

Marius MEREMANS
Cathy COUDYSER
Manuela VAN WERDE
Wilfried VANDAELE
Miranda VAN EETVELDE
Paul CORDY